

Valkonauha

4/2024

JO 115 VUOTTA

EMMAUSKODIN
joulu muistoja s.17

Valkonauhan
VIULU s.7

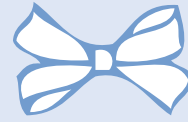

VALKONAUHATYÖN
historiallisia juuria

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Historia, juuret ja minä	4
Valkonauhan viulu	7
Valkonauhan lastenkodista aikuisuuteen	8
Emmauskodin joulumuistoja	17
Valkonauhatyön arkistojen kertomaa	20
Tunkelon säätiö	21
Hengellinen kirjoitus	22
Terveiset Guatemalasta	24
Kirjaviisaat	26
Glow – loistoa ja hehkua	27
Mietelauseita elämästä	28
Pääsihteerin joulutervehdys	29
Liitto ja paikallisyhdistykset toimivat	30

Valkonauha 4/2024

Julkaisija: Suomen Valkonauhaliitto

Toimituksen osoite:

Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki
puh. 09 1351 268
www.suomenvalkonauhaliitto.fi

Päätoimittaja: Marjut Ropo-Lyytikäinen

Toimitussihteeri: Inari Varimo
inari.varimo@suomenvalkonauhaliitto.fi

Toimituskunta: Marja Kariluoto, Päivi Kokkonen, Leena Kontula, Kaija Kähkönen, Anna-Mari Laine, Hannele Töyry

Taitto: Anne Tervahauta / Kuvitella

Lehti ilmestyy neljänä numerona
Tilaushinta 20 euroa vsk

Painopaikka: Eräsalon Kirjapaino Oy,
Tampere

ISSN-L 0355-7219, ISSN 0355-7219 (painettu)
ISSN 2242-0045 (verkkójulkaisu)

Kannen kuva: Marjatta ja Asko
Parpolan kotiarkisto

Suomen Valkonauhaliitto – Förbundet Vita Bandet i Finland r.y.

Liitto on vuonna 1905 perustettu kristillisyhteiskunnallinen naisjärjestö, joka toimii yksilöiden, perheiden ja yhteiskunnan hyväksi. Liitto on jäsenenä World Woman's Christian Temperance Unionissa. Valkonauha-lehti on ilmestynyt vuodesta 1909. Liitto ottaa vastaan testamentteja ja lahjoituksia. Pankkiyhteys: Danske Bank IBAN:FI98 8000 1100 0623 23

Puheenjohtaja

Marjut Ropo-Lyytikäinen, palvelupäällikkö (eläk.)

Varapuheenjohtajat

Kaija Kähkönen
Tarja Vilmi

Pääsihteeri

Pappi, työnohjaaja (STOry) Inari Varimo

Toimistos sihteeri

Nina Hurtamo

LIITON YLLÄPITÄMÄT

Valkonauhan Kotipesä Helsingissä
Liisankatu 27 A 3,
00170 Helsinki
puh. 091351 268

Opiskelijakoti Helsingissä
Snellmaninkatu 27 D 18,
00170 Helsinki

Satakaksikymmentä vuotta

järjestäytyntä äidinrakkautta

Ensi vuonna liittomme täyttää 120 vuotta. Tuohon aikaan mahtuu paljon historian kehitystä ja yhteiskunnallisia muutoksia. Suomi oli Venäjän suuriruhtinaskunta vuonna 1905, kun liittomme perustettiin. Satakaksikymmentä vuotta järjestäytyntä äidinrakkautta.

Toiminnassamme ei enää riittänyt raittiuden, siveellisyyden ja naisten oikeuksien edistäminen. Tämän päivän Suomen Valkonauhaliitto on paljon muuta. Päihderiippuvuuden vastaisessa taistelussa olemme vapaaehtoistojena eturintamassa. Nykyiset ongelmat ovat täysin erilaisia sekä yksilöille että perheille kuin vuosisata sitten. Yhteistä ongelmille on ollut riippuvuus.

Olen itse Lappeenrannasta. Meillä on Lappeenrannan Merenlahdella *Lähdekallion leirikeskus*. Se on alun perin ollut Suomen Valkonauhaliiton omistuksessa. Siihen saatiin alkupääoma lahjakirjalla vuonna 1956 ehdolla, että lahjoittaja saa viettää kesään Saimaan rannalla Lähdekalli-

ossa. Valkonauhaliitto osti lisämaata alueen ympäriltä ja näin leirikeskus saatiin suuremmaksi rippileirien ja muun leiritoiminnan järjestämiseksi. Vuonna 1962 leirikeskus siirtyi *Lähdekalliosäätiölle* ja liitto hankki uuden leirikeskuksen Tammelasta Ahdin kylästä. Lähdekallion leirikeskus voi hyvin tänäkin päivänä. *Lähdekallion Ystävät ry* järjestää edelleen leiritoimintaa nuorille.

Liittomme historia on mielenkiintoinen. Toimintavuosiemme aikana yhteiskunnalliset ja teknisen kehityksen muutokset ovat olleet merkittäviä. Siitä huolimatta Jumalan rakkaus on aina läsnä. Teemme tätä työtä pyyteettömästi hallituksessa ja paikallisyhdistyksissä. Talouden vaikeat ajat ovat vielä tulossa, mutta luotamme siihen, että liittossamme työskentelevät terapeutit saavat jatkossakin auttaa perheitä, yksinäisiä ihmisiä ja pariskuntia kohti päihteetöntä elämää.

MARJUT ROPO-LYYTIKÄINEN
Puheenjohtaja

Historia, juuret ja minä

SAARA VAHERJOKI-HONKALA

Jokainen meistä on tullut jostakin. Jopa kaukaiset esivanhemmat ovat yleensä tulleet jostain. Me muistellemme heitä, heidän elämänvaiheitaan, kertaamme asioita kuvia katsellen ja löydämme heistä asioita jäämistön esineitä

kosketellen. He ovat hyppysissämme. Afrikkalaissyntyinen, ranskalainen runoilija **Gabriel Mwené Okoundji** on sanonut, että ihmisen ensimmäinen kuolema on fyysinen, toinen kuolema tulee aikana, kun kukaan ei enää muista häntä. Itse ajattelen,

Pyhimys Janovin kirkon edessä.

että kolmas kuolema tulee, kun viimeinenkin muistutus hänestä on kadonnut, ei ole kiveäkään kiven päällä, eikä kukaan tiedä edes nimeä heistä.

Tämä ajatus tuli mieleeni viime keväänä, kun jo toisen kerran kuljimme esi-isieni mailla. Historia kosketti. Katsoin kylän raittia kumpuilevassa maastossa, mutkasta tietä, lasitehtaan jäännöksiä laaksossa, vanhaa kirkkoa mäellä ja sen takana olevaa hautausmaata. Kylän vanhat rakennukset saivat minut kysymään, oliko näkemistäni taloista joku ollut jo silloin, kun esivanhemmat lähtivät sudeettialueelta vaeltamaan kohti pohjoista. Tiesivätkö he päämäärän, minne olivat matkalla vai mikä sai heidät pysähtymään Saksan, Tanskan

ja Ruotsin jälkeen pohjoiseen, karuun Suomeen.

Matkalla historia eli silmiäni edessä, ajatukset historian kulussa vaelsi mielessäni. Eikä ketään ollut, keneltä kysyä. Oli vain vahva tunne, merkillinen side, joka kosketti ja vakuutti, että juureni olivat tässä, juuri siinä hetkessä, sillä aukiolla, missä seisoin. Lähetin monta kysymystä tuntemattomaan, – enkä saanut vastausta. Vain kokemuksen tuli riittää – ja muistojen. Siinä hetkessä muistelin kertomuksia heistä. Sormeni muistivat silkkisen mustan kankaan, josta oli ommeltu puoliesiliina reikäompeleeseen; tunsin myös kädessäni hopeisen sormustimen, johon oli kaiverrettu kaunis dekoraatio; suljin silmäni ja näin kristalli-

Historian kerrostumia
Janov nad Nisoussa.

Janov nad Nisoun historiallinen kunnantalo.

KUVAT SAARA VAHERJOKI-HONKALA

Esi-isien leposijoilla Janovin hautausmaalla

— — —
nousen ylös
aamuruskosten rauhoittuva illuminaatio silmissäni
ja kuljen taas
sydämeni tahtiin, maailman ulottuvuuksissa
G. M. Okoundji 2005

sen pienen kulhon, joka oli hiottu böömiläiseen tyyliin paksuun kristalliseen lasiin; lopuksi tunsin rintaani vasten isoisofammun ristin, jota hän oli kantanut, sekä siihen kuuluvan katolisten rukousnauhan. He elivät niissä ja elävät yhä.

Muistelin tarinoita heistä. He olivat lasinpuhaltajia, jotka opettivat matkansa varrella tekemään lasia käyttöesineiksi, mutta myös taide-esineiksi. Tunnistin estetiikan nälän tulevan sieltä saakka, samoin kuin myös arvostuksen kauniisiin arkiesineisiin. Olin kuullut esiäitien kädentaidoista, käsitöistä ja ruuanlaitosta. Vielä äitini teki ristin taikinan päälle kuten hänen fammunsa oli opettanut. Eikä kotonani syöty koskaan lihaa perjantaisin, sillä se oli ollut ristiinnaulitun päivä. Huomaan tavan olevan olleen myös meidän kodissamme, sillä perjantai on kasvis- tai kalapäivä. Näin historia on juurruttanut meihin kaikessa hiljaisuudessa myös tapoja arkisiin asioihin, joilla voikin olla suuri merkitys.

Jatkoin matkaani. Hautausmaa nousi kirkon takana. Päivän ensimmäiset säteet alkoivat ohentua. Kuljin hautojen välissä, löy-

sin ruostuneita rautaristejä, hajoamaisillaan olevia puuristejä, sammaloituneita hautakiviä, mutta myös uudempia, tosin ne eivät minua niin kiinnostaneet. Rystyset verillä raavin sammalia ja kasvanutta naavaa risteistä, yritin tavata nimiä ja vuosilukuja. Löysin sukukirjan nimiä, ja jossain syvällä minussa liikahti jotain. Olin esi-isieni maila keskellä Eurooppaa 2020-luvulla. Historian läsnäolo tavoitti minut ja tiesin kuuluvani jonnekin, tullessi jostakin. Olin väkivästi olemassa ja tietoinen juuristani paikassa, minne he olivat tulleet keskiajan lopulla eteläisestä Ranskasta ja pohjoisesta Italiasta.

Edellisten sukupolvien jättämät tavat ja puheet olivat sukupolvien ketjussa muokanneet arvomaailmaani, tehneet minusta minut, antaneet osviittaa moniin asioihin huomaamatta. Historia elää meissä, se elää jokaisessa arjen hetkessä ja ilman tietoa sen läsnäolosta emme tuntisi tätä päivää, emmekä ymmärtäisi tämän päivän ilojen ja murheiden merkitystä, – emmekä itseämme.

Kirjoittaja on filosofian maisteri, kirjailija, taide- ja kulttuurihistorioitsija.

VALKONAUHAN viulu

Saimme Valkonauha-lehteen pienen haastattelun viulun tämänhetkiselä soittajalta. Saatte hieman tutustua Melissaan ja siihen, millaisissa paikoissa viulu tällä hetkellä Melissan kanssa liikkuu.

KERRO VÄHÄN ITSESTÄSI.

Olen **Melissa Paraczký**, olen 16-vuotias ja opiskelen Vaskivuoressa musiikkilukiassa.

KUINKA KAUAN OLET SOITTANUT VALKONAUHAVIULUA?

Olen soittanut Valkonauhaviulua noin kolmen vuoden ajan.

MITEN VIULU PÄÄTYI SINUN SOITETTAVAKSESI?

Minun oli aika siirtyä kokoviuluun ja kävi ilmi, että Valkonauhaliitolla on viulu, jota liitto lainaa nuorille soittajille.

MISSÄ KAIKKIALLA SOITAT VIULUA TÄLLÄ HETKELLÄ?

Soitan viulua musiikkiopisto Juvenaliasa soittotunneilla, *Songs for a New World* -musikaalissa sekä Vaskivuoren lukion projekteissa.

MIKÄ VALKONAUHAVIULUSSA ON PARASTA SINUN MIELESTÄSI?

Valkonauhaviulussa on hieno ääni ja sitä on mukava soittaa.

KERRO JOKIN MUISTO, JONKA OLET VIULUN KANSSA KOKENUT.

Valkonauhaliiton joulutapahtumassa viime vuonna oli ihanan lämmin tunnelma! Beriotin a-mollikonsertron ensimmäinen osa on tällä hetkellä lempikappaleeni ja esitän sen musiikkiopistolla konsertissa ja Valkonauhaliiton seuraavassa joulutapahtumassa.

MITÄ VIELÄ TOIVOT SAAVUTTAVASI VIULUN KANSSA?

Haluan kehittyä soitossa ja solistisissa tehtävissä sekä esiintyä ja tuottaa iloa ihmisille.

Haastattelun teki ja tiedot viulusta kokosi

INARI VARIMO
Pääsihteeri

Valkonauhan viulun nykyinen soittaja Melissa Paraczký soittaa liiton kevätkokouksessa vuonna 2022.

JOHANNA FRISKBERG

Valkonauhaliiton tavaroista löytyi vanha viulu viimeisen peruskorjauksen yhteydessä vuonna 1989. Soitin on **Heinrich Heberlein** ja se on rakennettu vuonna 1912. Vuonna 2007 viulu vietiin arvioitavaksi ja korjattavaksi viulunrakentaja **Risto Vainiolle**. Korjauksessa selvisi, että viulu on Heinrich Heberleinin oppipojan rakentama.

Korjauksen jälkeen viulu annettiin soitettavaksi Sibelius-lukiossa opiskelevalle **Inka Keinäselle**. Inkalta viulu siirtyi **Melissa Paraczkýlle**.

Viulun alkuperäinen puukotelo ja viulun jugendaiheinen käsintehty ja kirjailtu suojakangas sekä kotelossa olevat muut tarvikkeet jäivät säilytettäväksi liiton tiloihin. Puukotelosta löytyy myös dokumentti, jossa kerrotaan se, mitä viulun tarinasta tiedetään.

Valkonauhan lastenkodista aikuisuuteen

IRJA ESKELINEN

Vuonna 1905 perustettu Helsingin Valkonauha – Vita Bandet i Helsingfors ry ylläpiti vuosina 1907–1926 Helsingissä kahta lastenkotia, tytöille ja pojille omaansa.

Lastenkotien alkutaival

Valkonauhan johtokunnan jäsen **Karin von Willebrand** muistelee lastenkoteja seuraavassa:

Paljon iloa saimme työmme aloilla, esimerkiksi lastenkodistamme. Olin mukana kalustamassa ja sisustamassa ensimmäistä lastenkotiamme Kruununhaassa. Oli sanomattoman hauskaa siivota ja järjestää noita suuria ja aurinkoisia huoneita ja valmistaa pieniä vuoteita puhtain lakanoin ja peittein ottamaan vastaan ensimmäiset pienet kampaamatot, hoitamattomat lapsiraukat. Monet lapset lähtivät sieltä maailmalle mitä parhain onnistumisen edellytyksin. Hyvät ihmiset lahjoittivat meille elintarpeita ja jouluksi saapui leikkitarvotteita suuria määriä ja myöskin raha-avustuksia.

Helsingin Valkonauhan varainkeräys syksyllä 1906 lastenkoteja varten tuotti 28.000 markkaa. [Markkamäärää vastaava euromäärä vuonna 2023 oli noin 148 000 euroa kun huomioon otetaan elinkustannusindeksin muutos ja inflaatio aikavälillä]. Kodit avattiin tammi-kuussa 1907. Poikien koti aloitti Sörnäi-

sissä, tyttöjen koti Kruununhaassa, osoite oli Kirkkokatu 5.

Toiminnassa painotettiin ravitsevaa ruokaa, lepoa, puhtautta, voimistelua ja leikkiä. Kaiken perustana tuli olla kristilliseen rakkauteen perustuva suhde lapsiin. Lapset olivat iältään 7–17-vuotiaita, mutta myös nuorempia oli kodissa ajoittain. Molemmissa kodeissa oli paikka 24 lapselle. Vuoden 1907 lopussa lapsia oli kaiken kaikkiaan 44.

Tyttökodin ensimmäisiä johtajattaria olivat **Ottilia Sivenius** ja **Anni Montin Siiri (Sigrid) Raivo** oli tyttökodin johdossa 15 vuoden ajan. Vastuuhenkilöt olivat kouluttautuneita, pääasiassa opettajia. Anni Montin oli sairaanhoitaja.

Lastenkodit vastasivat vallitsevaan hätään

Lapset otettiin turvaan kaduilta, onnettomista kodeista tai lapsen lähimpiin tuomana. Köyhien perheiden lapset tai vaila huoltajaa olevat elivät kaduilla ja talojen porttikäytävissä. Isommat lapset työskentelivät esimerkiksi lehti- ja postikorttimyyjinä. Elämä oli karua ja lapset altistuivat väkivaltaan sen kohteina

ja myös itse henkensä pitimeksi rötöksiä tehden.

Yhteiskunnan turvattomimpiin kuulivat lapset ja naiset. Erityisesti maaseudulta kaupunkiin muuttaneet, työtä etsivät tytöt olivat haavoittuvassa asemassa. Heidän joukossaan oli yksinhuoltajia tai leskeksi jääneitä naisia. Valkonauha edisti naisia ja lapsia suojelevaa lainsäädäntöä ja aloitti niin sanotun rautatielähetyksen. Yhdistyksen jäsenet päivystivät asemalla ja ohjasivat Helsinkiin saapuvia naisia Valkonauhan palveluihin: paikanvälitystoimistoon ja yömajaan. Tätä toimintaa oli jo 1910-luvulla Helsingin lisäksi ainakin Turussa, Viipurissa, Oulussa, Kuopiossa, Mikkelissä ja Tampereella.

Tyttökodin lasten taustatiedoissa vuodelta 1907 toistuvat ilmaisut ”äiti kuollut, isä vankeudessa, tuli kotiin nälkiintyneenä ja miltei alastonna, äiti parantumattomasti sairas, suloinen lapsi, jonka äiti juo, äiti leski, mitä suurimmassa köyhyydessä, orpo, isä viinaan menevä”. Yhdistyk-

sen vuosiraportissa surtiin olosuhteita ja lasten kovia kohtaloita. Raportin laatija kirjoitti: ”Lapset olivat kuulleet olevansa vain tiellä, välttämätön paha, vahingoksi ja mielipahaksi. Voi siis helposti ymmärtää, etteivät lapset ole mallilapsia. Kaikesta huolimatta he ovat osoittaneet omaavansa monta hyvää ominaisuutta ja kunnista luonteenpiirrettä, että työtä voidaan katsoa parhaita hedelmiä kantavaksi”.

Myös kansakoulujen tarkastaja **Adolf von Bonsdorffin** lausunto 15.12.1907 oli rohkaiseva: ”Valkonauhan viime lukukaudella Helsinkiin perustamissa kodeissa poikia ja tyttöjä varten on yhteensä 44 lasta, jotka kaikki, paitsi kolmea, ovat sisäänkirjoitetut kaupungin kansakouluihin. Nämä oppilaat ovat joko orpoja tai kodeista, joilta puuttuu välttämättömätkin edellytykset lasten kelvollista hoitoa ja kasvatusta varten. Siitä alkaen, kun Valkonauha on heidät huostaansa ottanut, on koko heidän olentonsa muuttunut ja oppilaina koulussa he osoittavat nautti-

KUVAT: MARJATTA JA ASKO PARPOLAN KOTIARKISTO

Lastenkodin lapset hoitajineen.

vansa huolellista kotikasvatusta ja hyvää hoitoa. Lapset saavat kodeissa rakkautta ja hoitoa, jotka ansaitsevat sekä ihailua että kiitosta”.

Lastenkoteja ylläpidettiin yksityisten lahjoituksilla, myöhemmin saatiin kaupunkien ja kirkon avustuksia. Ensimmäisistä lahjoittajista löytyy tuttuja nimiä yhteiskunnan eri aloilta kuten **Maiju Kantele, Ilmari Launis, Erkki Melartin, Alli Nissinen, Tilma Hainari, Lauri Ingman, Erkki Kaila, Kyösti Kallio, Alli Trygg-Helenius, Paavo Virkkunen, Karin von Willebrand, Arvid Zilliacus, G.V. Sohlberg ja Otilia Stenbäck**. Kaikkiaan vuonna 1907 yksityisiä tukijoita oli 560. Myös tavaralahjoituksia saatiin: *Finlayson* lahjoitti 20 pakkaa palttinaa, 4 pakkaa pumpuliflanellia, 16 tusinaa nenäliinoja, *Arabian* tehdas lahjoitti posliineita ja yksityishenkilöiltä saatiin neljä sylvä halkoja (yksi sylvi on kaksi metriä), kolme säkkiä jauhoja ja uutimia.

Lapset kävivät koulua ja Valkonauhalla oli toiminnassa myös oma Valkonauhahan yksityinen Alempi kansakoulu. Sen opettajana toimi Siiri Raivo (Siiri-täti), joka toimi myös pitkäaikaisena tyttökodin johtajattarena. Vanhemmat lapset kävivät ammatti- ja talouskoulua ennen kuin lähtivät lastenkodista itsenäiseen elämään.

Valkonauhan merkitys ammattiin kouluttautumisessa

Halusin selvittää Valkonauhalla ylläpitämien lastenkotien merkitystä yksilön elämänkulun tukijana. Etsin tietoja lasten elämänkulusta lastenkodista itsenäiseen elämään siirtymisen jälkeen. Löysin laajemmin tietoja arkistolähteistä tyttökodin kahdesta lapsesta. Toinen heistä on **Toini Saari** ja toinen **Ester Vaara**. Molemmat olivat lastenkodissa ja opiskelivat myöhemmin Valkonauhalla tukemina kansakoulunopettajiksi. Kerron seuraavassa Toinin tarinan.

Tarmokas Toini Saari

Lastenkodissa annettiin suojaa myös lapsille, joiden vanhemmat olivat kuolleet,

perhe oli hyvin köyhä tai vanhemmat olivat sairaina. Toini Saaren päätyminen Valkonauhallaan lastenkotiin ei siis johtunut vanhempien haluttomuudesta huolehtia lapsestaan vaan suuresta köyhyydestä isän kuoltua ja äidin sairastuttua.

Toinin vanhemmat olivat Sonkajärvellä syntynyt ompelija **Henrika (Henni)** o.s. **Hirvonen** ja vaatturimestari **Johannes Saari** Tammelasta. Toini syntyi vakaasiin oloihin lokakuussa 1901. Johanneksella oli Hangossa vaatturi- ja ompeluliike, jossa myös Henni teki ompelutöitä. Perheen vaikeudet alkoivat, kun Johannes kuoli keuhkokuumeeseen vain 32-vuotiaana. Toini oli isän kuollessa reilun vuoden ikäinen. Henni möi vaatturiliikkeen ja muutti lapsineen Helsinkiin lokakuussa 1903.

Henni asui useissa osoitteissa Eiran kaupunginosassa: Tehtaankadulla, Huvilakadulla ja Pietarinkadulla. Eri yhteiskuntaluokat asuivat Helsingissä pitkään samoissa kaupunginosissa, vaikka eriytyminen oli jo alkanut. Samassa portaassa Hennin kanssa Pietarinkadulla asui nuorena leskeksi jäänyt Karin von Willebrand tyttäriensä kanssa. Karin kuului Valkonauhallaan perustajajäseniin.

Hennin vaikeudet olivat ylenpalttiset, kun hän sairastui. Viimeistään tässä kohtaa Toinin elämään liittyi Valkonauha. Toinin osoitteeksi on merkitty vuoden 1908 alussa Kyrkogatan 5, Hvita Bandets flickhem, Kirkkokatu 5, Valkonauhallaan tyttökoti. Lastenkoti toimi toimintakautenaan eri osoitteissa kantakaupungissa, enimmäkseen Kruununhaassa.

Kodin johtajatar [todennäköisesti Otilia Sivenius] oli toimessa keisarillisessa senaatissa ja vei Toinin aamuisin työmatkansa varrella sijainneeseen leikkikouluun. Toini asui lastenkodissa helmikuulle 1918, pieniä taukoja lukuun ottamatta.

Kodin pitkäaikaisin johtajatar Siiri Raivo eli Siiri-täti oli Toinille äitihahmo, vaikka olikin ”kaikessa hyvydessään ankaran uskonnollinen ja askeettinen”, kuten Toini kertoi. Siiri-täti ja lastenkodin johtokunta valitsivat Toinille ja muille-

kin lapsille kesäksi perheen maaseudulta. Lapsen käsivarteen kiedottiin valkoinen nenäliina vastaanottajille merkiksi. Toki pienten kohdalla oli saattaja mukana. Niin Toinkin matkasi eri paikkoihin: Junalla Turkuun, sitten Vehmaa, Rautila ja loppumatka laivalla ja päättyi kesälapseksi pastori **Lehtosen** perheeseen. Perheessä oli saksalainen kotiopettaja, jolta Toini oppi saksaa. Toini pääsi vierailulle myös Naantalin kylpylään ja Louhisaaren kartanoon.

Toini vietti kesiä myös von Willebrandtien maatilalla Muurlassa ja arkkitehti **Blomin** viisilapsisessa perheessä Espoon Nokkolasassa, jossa sijaitsi perheen saaristohuvila. Näiden kotien henki oli avaralla tavalla uskonnollinen. Blomin huvilalle saatiin vieraaksi Helsingistä myös **Toivo Helo**, joka oli perustamassa Kotimaa-lehteä ja rovasti **Arthur Malin**. Vierailipa siellä **Verner Louhivuorikin**, tuleva Suomen partiolaisten ylijohtaja.

Vuosien varrella näitä kesäkoteja oli useita ja voittopuolisesti ne olivat mieluisia ja tarjosivat Toinille hyviä kokemuksia. Yhden kesän hän oli Mikkelin Valkonauhan ylläpitämässä Pursialan lastenkodissa. Pursialassa tehtävät suoritettiin vuoroissa, ja lasten ikä otettiin huomioon töitä jaettaessa. Toinista oli hauskaa päästä leipomaan. Kun vehnäleipä oli kypsytty, juotiin kahvit tuoreen pullan kanssa. Siellä Toini pääsi myös oppimaan kankaan kudontaa. Ihanaa oli viettää päiviä metsässä marjoja syöden ja poimien, sil-

lä eväitä oli aina riittävästi mukana. Ennen ilta-ateriaa oli urheilu- tai leikkittunti. Tytöt pääsivät joka päivä kaksi kertaa uimaan. Päivällä oli tunnin tauko, jolloin sai tehdä mitä halusi.

Mieluisa kesäperhe oli myös **Edvard ja Gerda Hännisen** perhe, johon kuului seitsemän kuukauden ikäinen vauva. Toi-

nin kesätyönä oli vartioida vauvaa tämän nukkuessa ulkona ja leikkiminen hänen kanssaan. Hännisten kaupunkikoti oli Kasarmitorin Torilinnassa ja kesäkoti Herttoniemen kartanon mailla sijainnut huvila.

– Vauva nukkui suuren osan päivästä ulkona, ellei ollut sadepäivä. Toinilla oli vaunujen vieressä mukava puutarhatuoli, jossa hän sai vauvan ollessa unessa istua lukemassa tai piirtelemässä. Joskus Toini leikki koulua kävyt ja kivet oppilainaan. Perheen kotiapulainen toi paikalle päiväkahvin voileipiineen ja muine herkuineen, jottei vauvaa tarvinnut jättää hetkeksikään yksin. Toini sai nauttia uimaretkistä ja huolettomasta vapaa-ajasta. Gerda-rouva osti Toinille lehtiöitä ja muita piirustus- ja kirjoitusvälineitä. Kesän lopulla hän vei Toinin Esplanadille kangaskauppaan, jossa hän sai valita mieleisensä leninkikankaan. Toini halusi sinisen merimiespuvun, jossa olisi laskostettu hame, valkoisilla nauhoilla koristettu kaulus ja edessä silkkirusetti. Toini sai toivomansa merimiespuvun kankaan tykötarpeineen. Lastenkodin lasten vaattee-

Tarmokas ja neuvokas Toini Saari vuonna 1906.

ompeli kuuromykkä ompelija ja hän valmisti Toinin puvun toiveiden mukaisesti.

Kesäksi 1917 lastenkodin lapset ja henkilökunta muuttivat Turenkiin Hakolan taloon, jossa lapsista pitivät huolta tädit **Selma Morander** ja **Minna Syren**. Toini muistelee kesää hyvällä: Siitä kesästä muistan hauskat ratsastukset, kun talon työhevoseet vietiin hakaan. Talon väki oli miellyttävää uskovaista joukkoa.

Yhteydenpito kesäperheisiin jatkui vuosiakin. Siiri Raivon vuonna 1921 Toinnille lähettämässä kirjeessä on terveiset Gerda Hänniseltä: ”Neiti **Schroeder** oli puhellut sinusta ja rouva Hänninen oli hyvin lämpimästi sinua ajatellut”. [Anna Schroeder oli Valkonauhan johtokunnan jäsen.] Nämä terveiset saadessaan Toini oli jo 20-vuotias.

Toinin koulutiestä

Toini siirtyi vuonna 1911 Oikokadun kouluun. Opettajana oli **Aina Lagus**. Hän oli Lumijoen kappalaisen tytär, joka ensimmäisenä naisena Suomessa suoritti käytännön näytteet uskonnonopetuksessa. Pitkän elämänsä aikana Aina Lagus ehti olla paitsi opettajana myös matkapuhujana sekä kirkon että raittiustyön piirissä ja toimia Helsingin Valkonauhassa.

Toinin vuoden 1912 joulutodistuksessa oli holhoojana allekirjoittanut Helsingin Valkonauhan ja liiton puheenjohtaja **Frida Sjöblom**. Henni-äiti eli vielä tuolloin, mutta oli vakavasti sairaana. Koska Oikokadun koulussa ei ollut kolmansiä ylaluokkia, siirtyi Toini vuosiksi 1913–1914 Kallion kouluun opettaja **Aldyth Hultinin** oppilaaksi. Hultin toimi Nuorsuomalaisessa naisklubissa, johon kuuluivat myös vuonna 1907 valtiopäiville valitut naiskansanedustajat **Lucina Hagman**, **Alli Nissinen** ja **Tekla Hultin**.

Toini vaihtoi syksyllä 1914 Tehtaankadun kansakouluun ja sai opettajakseen lempeän **Maiju Kanteleen**. Toini sai 1915 jatkoluokan todistuksen hyvin arvostamalla.

Syksyllä 1916 Toini aloitti Helsingin kaupungin tyttöjen ammattikoulun ta-

lousosastolla. Toini viihtyi loistavasti koulussa, joka sijaitsi Heikinkadun [Mannerheimintie] varrella nykyisen Sokoksen tavaratalon paikkeilla. Toinin todistuksessa on merkintä: ”Saapi 50 markan apurahan” (150 euroa) eli tunnustustakin tuli.

Toini oli tutustunut jo Oikokadun koulussa partioliikkeeseen ja sen johtajiin. Partiooliikkeessä toimiminen tuli olemaan tärkeää aikuisuuteen asti ja myöhemmin. Merkityksellistä oli, että Toini pääsi osallistumaan heinäkuussa 1927 Sveitsin Genevessä kansainväliselle partioleirille.

Toini oli halunnut pyrkiä oppikouluun keväällä 1913, olihan hänellä hyvä todistus. Toini kertoo itse asiasta: Kysyin kotona asiaa Siiri-tädiltä (Siiri Raivo), mutta hän sanoi, ettei johtokunta suostu koulutamaan yhtä kalliimmin kuin toisia. Sainoin, että voisin varmaan päästä vapaaoppilaaksi ja vakuutin, etteivät useimmat kodin tytöistä edes halunneet oppikouluun, vaikka saisivat siihen mahdollisuudenkin, mutta vastaus oli kielteinen.

Toini kertoi pulmasta omalle äidilleen. Henni-äiti pyysi apua **Eric Frenckellin** perheeltä, joka asui naapuristossa. Hän tunsu **Otto Stenrothin**, joka oli Valkonauhan sihteerin **Maria Stenrothin** veli. Frenckell soitti Siiri-tädille ja lupasi maksaa Toinin lukukausimaksun, ellei hän pääsisi vapaaoppilaaksi. Johtokunnan kanta ei kuitenkaan muuttunut. Toini päätti mielessään, että päästyään lastenkodista hän alkaisi joko opiskella oppikoulussa tai kansakoulupohjaisessa seminaarissa.

Toinin kohdalla joutuu pohtimaan, miksi Valkonauhan johtokunta oli näin kielteinen. Oliko syynä pyrkimys tasa-puolisuuteen ja varojen käyttämiseen siten, että voitiin auttaa mahdollisimman monia lapsia elämässä eteenpäin? Yhdenvertaisuus ilmeni muun muassa yhtäläisenä pukeutumisenä. Lastenkotiin hankittiin tai saatiin lahjoituksena pumpulikangasta, josta ommeltiin kaikille samantyyppiset leningit. Toini sai kerran tädiltään kaupasta ostetun hameen jakkuineen ja asuun sopivan panamahatun. Ne joutu-

Toini valmiina kansainväliselle partioleirille, joka järjestettiin Sveitsissä heinäkuussa 1927.

Vastavalmistunut kansakoulunopettaja valmiina uusiin haasteisiin.

vat komeroon. Kodin johto pelkäsi kateuden tunteita, joka olisi vaikuttanut lasten välisiin suhteisiin. Kun Toini myöhemmin pyrki opiskelun kautta etenemään elämässään, Valkonauha ja sen lähipiirissä toimivat auttoivat kuitenkin häntä saavuttamaan tavoitteensa.

Toini pääsi ripille 2.12.1917 Johanneksen kirkossa pastori **Kaarlo Sylvanderin** yksityisoppilana. Juhlapäivänä Toinilla oli valkoinen pikeepuku, mutta hänen täytyi tyytyä mustiin rasvanahkakenkiiin valkoisten kenkien sijaan. Rippilahjaksi Toini sai sormuksen, johon oli istutettu granaattikivi.

Johtokunnan pöytäkirjassa helmikuulta 1918 on kirjaus, että Toini Saari tulee poistettavaksi tyttökodin kirjoista. Toini oli 16-vuotias ja täyttäisi lokakuussa 17 vuotta. Niinpä Toini muutti Malminkadulle vuokralle kansalaissodan ajaksi.

Toini aloittaa opettajaopinnot

Toini hyväksyttiin Heinolan opettajaseminaarin ensimmäiselle luokalle

19.8.1920. Hän oli läpäissyt pääsyttutkinon kolmanneksi parhain tuloksin. Heinolassa Toini asui ja oli samalla kotiapulaisena partiojohtaja **Julia Poijärven** sisaren **Aino Paalasen** perheessä. Ainin puoliso **Yrjö** toimi seminaarin suomen kielen lehtorina ja varajohtajana. Seminaarin voimistelu- ja terveysopin opettajana oli myös säveltäjänä tunnettu **Fanny Stenroth**, jonka luona Toini asui kevästä 1921.

Siltikin Toinin elämän tukipiste säilyi Helsingissä. Osoitteet vaihtelevat: Valkonauhan Annankatu 18, Julia Poijärvi Maurinkatu 18, Vaasankatu 5. Välillä osoitteena oli toki Heinolan seminaarikin.

Toini oli pyytänyt ennen seminaarin pääsykokeita lainaa Valkonauhalla puheenjohtaja Frida Sjöblom suhtautui pyyntöön suopeasti. Laina luvattiin ensimmäisen lukukauden koulukuluja varten. Siiri Raivo järjesti Toinille avustusvaroja myös yksityishenkilöiltä, ote kirjeestä:

Toini oppilaineen ensimmäisessä virkapaikassaan Vihdin Veikkolassa.

*Neiti Toini Saari! Rouva Raivolta kuul-
lin, että vaikeissa oloissa ponnistele-
te eteenpäin. Siksi olen iloinen voidessa-
ni vaikkakin tuntemattomana tällä pie-
nellä summalla auttaa Teitä. Jumala tei-
tä siunatkoon eteenkin päin ja antakoon
porkimyksillenne menestystä.*

Siirin tuella Toini sai vuoden 1921 tou-
kokuussa 400 markkaa (160 euroa) neiti
Agda Wahlqvistiltä ja tuomari **Eduard
Polónilta**. Siiri järjesti myös vapaalippu-
ja rautatiehallitukselta. Välillä joku ys-
tävä antoi Siirin välityksellä 30 markkaa
(15 euroa) puolipohjia varten. Siirin avus-
tamana Toini haki ja sai myös stipendin
kouluhallitukselta ja Konkordia-liitolta.
Toini kirjoittaa 9.1.1923:

*Tuomari Polónilta olen lainaksi saa-
nut tuhannen Suomen markkaa (408
euroa), jonka summan lupaan takaisin
maksaa, niin pian kuin siihen, kouluni
käytyä, olen tilaisuudessa. Sovittiin, että
korvoja tästä summasta ei makseta.*

Todistajina olivat Siiri Raivo ja **Emmi
Lindgren**. Elokuussa 1923 Toini sai uu-
den 2000 markan lainan (816 euroa).

Frida Sjöblom, Julia Poijärvi, Fan-
ny Stenroth ja Siiri Raivo olivat merkit-
tävässä roolissa Toini Saaren elämänvai-
heiden kulussa. Toini sairasteli ja joulun
alla 1923 oli keuhkotautiepäily. Toini sai
myös angiinan.

Julia Poijärvi kirjoittaa 30.11.1923: *On-
ko kuume yhä itsepintainen ja onko se
näyttäytynyt nousevan? Oletko siis syö-
nyt ylenantamisenkin uhalla aamuate-
rian, suuruksen, päivällisen, iltateen ja
näiden aterioiden lisänä sen maitolitrasei
voileipien ja korppujen kanssa. Sitä kai
pitäisi syödä ateria joka toinen tunti.*

Siiri puolestaan kirjoittaa Toinille
16.12.1923: *Toini Rakas! Kirjoitan sinul-
le niin iloisen uutisen, että olet saanut
kaksituhatta markkaa kouluhallituksel-
ta. (816 euroa). Rahat ovat minulla, jot-
ka saat niin kuin viimeksikin tilittämäl-
lä mihin olet käyttänyt. Kirjoita nyt he-
ti neiti Sjöblomille [tarkoittaa Helsingin
Valkonauhan puheenjohtajaa] ja kiitä,
sillä ellen olisi saanut hänen nimeään en
olisi rahaakaan saanut sillä yhdistykset
vaan saavat.*

Herrasväki Toini ja Paavo Ingervo hääpäivänä 8.10.1933.

Siiri palaa raha-asioihin jälleen 8.2.1924 kirjeessään Toinille: *Sinä unohdit sittenkin kirjoittaa tai soittaa tuomari Polónille, että olet saanut kouluhallituksesta avustusta. Hän kaikessa ystävyydessään soitti ja kysyi neiti Wahlqvistin kautta mikä sinuun on tullut ja missä olit, kun et hänen apuaan tarvinnut. Minä kyllä kerroin, mutta häpesin samalla, että olimme niin välinpitämättömiä. Toini rakas, ei pitäisi semmoista unohtaa. Täytyy olla kohtelias henkilöille, joilta niin paljon olemme saaneet hyvää ja vastaisuudessaakin tulemme tarvitsemaan heidän apuaan. Istu nyt heti ja kirjoita neiti Wahlqvistille.*

Siiri rohkaisee Toinia kuitenkin jälleen kääntymään rahahuolineen Polónin puoleen ja muistuttaa: *Yksi vuosi vaan niin kaikki on lopussa ja Toini ”iso opettajatar”.* Naurattaa melkein ilosta. Nytkään Toini ei jäänyt vaille apua vaan sai 3 000 markkaa (1 200 euroa) viimeistä opiskeluvuotta varten. Toinin allekirjoittama lainapaperi on päivätty 12.8.1924.

Eduard Polón oli asianajaja ja Suomen Gummitehtaan perustaja [myöhempi Nokia-yhtymä]. Puoliso oli kirjailija **Edith**

Polón, joka kuului Söderströmin kirjailijoihin. Sen myötä syntyivät yhteydet **Maria Stenrothiin** ja Valkonauhaan. Mariahan oli myös tuottoisa kirjailija, joka julkaisi teoksia nimellä **Marja Salmela**.

Hyviä neuvoja antoi myös kouluneuvos **J. H. Tunkelo**, joka toimi lastensuojeluosaston päällikkönä. Hänen vaimonsa kuului Valkonauhan johtokuntaan. Kouluneuvos ohjeisti helmikuussa 1925 Siirin välityksellä Toinia jättämään omakätisen Valkonauhan puoltaman apuraha-anomuksen kouluhallitukselle. Maaliskuussa Siiri ja Toini saivat iloita, kun kouluhallitus myönsi 1 000 markan (386 euron) avustuksen.

Toinin elämästä vuoden 1925 jälkeen

Toini valmistui kansakoulunopettajaksi keväällä 1925 ja aloitti samana syksynä ensimmäisessä opettajan virassaan Vihdin Veikkolan kansakoulussa.

Toini avioitui ja perusti perheen vuonna 1933 **Paavo Ingervon** kanssa. Paavo oli koulutukseltaan merkonomi ja prokuristi. Toini ja Paavo vaikuttivat monilla yhteiskunnan alueilla ja erilaisissa kansalaisjärjestöissä toimeliaasti ja tarmolla. Molemmat elivät pitkän elämän, Paavo 82 vuotta ja Toini 90 vuotta. Avioliitto oli onnellinen.

Lastenkodin myöhemmästä toiminnasta

Tyttökodin toiminta päättyi 1.6.1926, sillä Sosiaaliministeriön lastensuojeluosasto lakkautti tukensa. Tuen päättymisen syytä oli laki, joka vaati kuntien huolehtivan orvoista ja turvaa vaille jääneistä lapsista. Valkonauhan lapset eivät tulleet pelkästään köyhistä kodeista vaan oloista, joista puuttui lisäksi turva ja kasvatusta. Tyttökodissa ehti asua 100 tyttöä lähes 20 vuoden aikana. Tytöt suorittivat kodissa asuessaan kansakoulun ja saivat ammatitopetusta. Kodista toimeen siirrettyäänkin yhteys Valkonauhaan säilyi ja he saivat apua vastoinkäymisten tullessa.

Karin von Willebrand suri lastenkotien toiminnan loppumista muistelmissaan v.1948:

Toiminta sai myöhemmin kuoleman- tuomionsa. Kodittomien lasten hoitoa järjestävien komitean korkeat herrat olivat tulleet siihen lopputulokseen, että ainoa oikea hoitotapa oli yksityishoito maalaiskodeissa, minkä vuoksi useimmat lastenkodit menettivät valtionavustuksen. Näin kävi myös meidän lastenkodeille. Jos maalla olisi riittävästi hyviä koteja, jotka eivät väärinkäyttäisi valtaansa turvattuun lapsiin nähden, olisi luultavasti yksityishoito parempi. Mutta oliko mahdollista saada aikaan todella tehokasta valvontaa?

Lämpimät kiitokset Toinin ja Paavon lapsille FM **Arto Inger- volle** ja FL **Marjatta Parpolalle** sekä puolisolleen professori **Asko Parpolalle** kuvamateriaalista ja tekstin tarkastamisesta. Tavastanne kohdata kaltaiseni kyselijä välittyä hyvyttä ja lempeyttä, jota tämä maailma niin kipäesti tarvitsee.

Lähteet:

Helsingin Valkonauha-Vita Bandet i Helsingfors ry:n arkisto, Helsingin kaupungin- arkisto

Suomen Valkonauhaliiton arkisto, Kansal- lisarkisto

Karin von Willebrand: Det bästa är för- gånget – Till minnet av min man (1955)

Valkonauha-lehti 3-4/1948: Muistelmia Valkonauhatyöstä

Marjatta Parpola: Varhaisia helsinkiläisiä – Poimintoja sukuarkistostani (2017)

Marjatta Parpola: Helsingistä maailmal- le 1920–1928 – Poimintoja sukuarkistosta- ni II (2023)

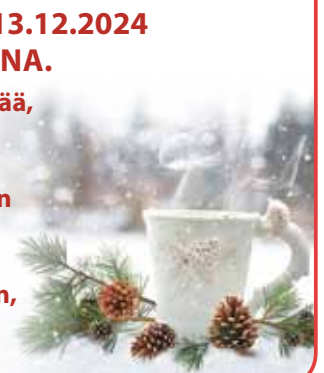
Kirjoittaja on rovasti ja Valko- nauhaliiton eläkkeelle jäänyt pääsihteeri, joka harrastuksek- seen tutkii Valkonauha-historiaa.

Joulukahvit Liisankadulla

**LÄMPIMÄSTI Tervetuloa Valkonauhaliiton
Joulukahveille Liisankadulle
Lucian päivänä perjantaina 13.12.2024
klo 13–15 välisenä aikana.**

**Tarjolla kahvia ja pientä syötävää,
jouluista tunnelmaa
ja mukavaa seuraa.
Mukaan voi liittyä milloin vain
iltapäivän aikana.**

**Yhteistä jouluhetkeä odottaen,
Valkonauhaliiton väki**

EMMAUSKODIN joulu muistoja

IRJA ESKELINEN

Helsingin Valkonauha – Vita Bandet i Helsingfors ry perusti Emmauskodin pian yhdistyksen perustamisvuoden 1905 jälkeen. Ensimmäinen Emmauskoti vihittiin käyttöön 4.1.1906 ja se sijaitsi vuokratiloissa Kauniaisissa. Sieltä koti muutti Pitäjänmäelle vuonna 1907, ja toimi siellä ensimmäisen maailmansodan syttymiseen asti. Sen jälkeen toimittiin tilapäisissä tiloissa Espoossa muun muassa Kilossa sekä yhdistyksen omistamassa huvilassa Kauklahdessa. Pitkäaikaisin Emmauskoti sijaitsi ja toimi vuodesta 1923 lähtien vuoteen 1978 asti Kauniaisissa niin sanotussa Stenbergin huvilassa. Tästä kertoo yhä kartalta löytyvä Valkonauhantie.

Emmauskodissa asui suurimman osan sen toiminta-aikaa nuoria naisia, jotka

olivat kotoisin eri puolilta Suomea. Heitä yhdistivät vaikeat lähtökohdat, turvattomuus ja niiden myötä syntyneet hankaluudet oman elämänpolun löytämisessä. Koti toimi pääasiassa työkotina, jossa nuoret naiset harjaantuivat kokeneitten opettajien johdolla talousaskareihin, ompeluun, pesu-, mankeli- ja silitystöihin, vuodevaatteiden valmistukseen ja konekudontaan.

Arkkitehti **Lars Sonckin** suunnittelemassa päärakennuksessa oli 28 huonetta, joista noin 20 tyttöjen asumiskäytössä. Asuinhuoneiden lisäksi talossa oli kokous- ja ruokasali, kaksi työsalia ja halli sekä suuri parveke. Tontilla sijaitsi myös erillinen neljän huoneen talviasuttava huvilarakennus Pirttilä, sauna, navetta ja pesutupa mankelihuoneineen.

Vuonna 1928 kodin Emmauksesta sai 38 tyttöä, joista nuorimmat olivat 16-vuotiaita. Kodin johtajana toimi **Anni Kaskinen**. Opetus- ja huoltohenkilökuntaa oli neljä kokopäiväistä työntekijää. Valkonauhan vapaaehtoiset, joista tytöt käyttivät nimitystä ”maasterit”, olivat myös tärkeä voimavara erityisesti vapaa-ajan toiminnassa.

Emmauskodin haluttiin olevan koti, jossa vallitsisi rakkaus ja välittäminen. Arki ei voinut olla aina vaivatonta ja epäonnistumisiakin koettiin. Vuosikerptomusten ja Emmauskodissa tarkastuskäyntejä tehneiden huoltoviranomaisten lausunnoista saa kuitenkin kuvan, että Valkonauha onnistui tehtävässään. Nuoret naiset lähtivät kodista työpaikkoihin, opiskelemaan ammattialaa tai avioituivat. Ja aina oli mahdollisuus palata, kodin ovi oli avoinna apua tarvitsevalle.

Humina, kodin oma lehti

Yhdistyksen asiakirjoihin on kirjattu kodin toiminta-ajatukseksi: Kasvatukseen kuuluu myös lepo ja virkistys. Lomahetkinä tytöt ja naiset liikkuvat vapaasti kotia ympäröivän puiston alueella [5 tynny-

rinalaa, eli noin 2,5 hehtaaria], voimistelevat sekä pelaavat krockettia. Sisällä he tekevät lomahetkinä omia käsitöitään, lukevat kirjoja tai panevat toimeen omissa huoneessaan pienet kahvikekkerit.

Vuoden 1928 jouluksi kotiin saatiin hankittua lahjoitusvaroin radio kovaäänisinen. Kodissa toimi myös kuoro Hanna Viheriäkosken johtamana. Kodin harrastetoiminnan yksi ilmentymä oli käsin kirjoitettu ja kuvitettu lehti, nimeltään *Humina*.

Huminan näytenumero ilmestyi 1.5.1927. Lehteä tehtiin ainakin toukokuun 1927 ja pääsiäisen 1938 välisenä aikana aina joulun ja pääsiäisen tienoilla. Lehdessä oli kirjoituksia Emmauskodin arjesta ja juhlasta sekä kodin lemmikeistä. Myös runoja ja kaunokirjallisia tekstejä julkaistiin ja järjestettiin kirjoituskilpailukin. Kansien kuvitus on huolella piirretty ja värejä käyttäen. Tekstit ovat kauniisti mustekynällä kirjoitettuja. Huumori ja kodin sisäinen leikinlasku näkyvät jutuisa. Kodin pesulan mankeli on saanut omat lukunsa. Se lienee ollut melkoinen laite, suorastaan pelottava jumiin mennessään. Ja senhän se teki juuri jou-

Huminan joulunumeroiden kansikuvia.

lun alla, kun oli kiire saada helsinkiläisten asiakkaiden pyykit valmiiksi.

Vuoden 1928 joulunumeroon on nimi-merkki ”Mukana ollut” kirjoittanut kuvauksen Emmauksen joulun vietosta. Näin hän kertoilee:

Kerronpa tässä hieman joulustamme viime vuonna, joka omine pikkuseikkoineen hauskana on mielessäni säilynyt. Aatonaattona, vanhan tavan mukaan oli Aino valmistanut meille oivallisen joulusaunan, josta neidit ensin, sitten tytöt vuoron perään iloisina ja punaposkisena palasimme.

Jo aattoamuna varhain, neidit menivät kuusta katselemaan, syvässä lumessa kahlaten. Omalta alueelta löysivätkin sopivan kuusen, joka heti kannettiin sisälle ruokasaliin. Ympäri huoneita alkoi tuntua kuusen tuoksua muistuttaen joulun olevan aivan kynnyksellä. Hidastelemiseen ei ollut aikaa, kuusi oli koristettava. Pian suljettiinkin ovet ja siellä sisällä kaikessa rauhassa neiti Viheriäkoski muutamia tyttöjä apunaan hetkisen hääriilivät, kunnes iltapäivällä ovien avautuessa valot loistivat salista ja kuusi täydellisessä jouluasussaan kimmelteli nurkassaan. Vieläpä keskikatosta riippui katajainen himmeli ja lumihiuataleet nekin osaltaan kaunistivat ja hivelivät katsojan silmää. Vielä kun pitkät pöydät oli katettu ja kolmihaaraisissa pöydällä kynttilät loistivat, ei ollut pitkälti enään kun ”gongo” kajahti ja silloin kokoontuimme juhla-asussa juhlapöytään.

Kaikki ei ollut vielä täydellistä, kuusi oli myös valaistava ja pian kuuluikin johtajattaremme rauhallinen ääni kutsuen vuorotellen joka tytön sytyttämään oman kynttilänsä kuusessa ja samalla lausumaan säkeensä Raamatusta, joka sisälsi jotain valon merkityksestä. Kuoron laulettua joululauluja luki neiti Kaskinen jouluevankeliumin, yhdyimme rukoukseen ja niin olimme joulujuhlan, tuon juhlista suurimman vastaan ottaneet.

Alkoi jouluillallinen, kaikkinen jouluruokineen. Ensin salaatti monine leikkeleinen oli verratonta, emännän hyväksi laittamat lipeäkalat, ja joulukinkku omasta possusta, oli oivallinen joulukalja mainiota. Joulupuuro, manteli siihen kätkettyinä maistui suloiselta ja lopuksi se makea torttu. Jo täytyi muutamien aukoa nappejaan, sillä näin monien räätien jälkeen oli enempi kuin täynnä.

Iltaa jatkettiin leikkien ja makoisia syöden, paljon niitä saimmekin. Jälleen laulettiin, leikittiin, sitten tuli julki se, mitä neiti Helenius muutamien tyttöjen kanssa niin salaperäisesti olivat häärineet viikkoja ennen joulua. Se oli näytelmäkappale ja vielä saimme nähdä kuvaelman Jouluyö.

Niin sitten se tuli viimeinen ja ehken kaikkein odotetuin, tuli joulupukki mukanaan kolme koria ja säkki. Väsyneenä matkan vaivoista istahti hän tuolille ja alkoi purkamaan käärejä koristaan. Ja niitä oli, kaikki sai, jopa sylikaupalla muuttamat. Sai Matti-kissa, sai Hippa-koira ja jokaisen silmät loisti ilosta. Pukki lähti matkaansa, kiitollisina toivotimme hänelle hyvää matkaa. – Sitten uteliaina toistemme lahjoja katselemaan ja niin oli mieleemme kuin lapsilla konsanaan täynnä iloa ja riemua.

Teetä vielä viimeksi juotuamme oli aika nukkumaan mennä, herätäksemme aamulla joulukirkkoon radiomme ääreen. Näin oli jouluaatto vietetty, jota vielä tänäkin jouluna muistelen.

Lähde:

Helsingin Valkonauhahdistyksen arkisto, Helsingin kaupunginarkisto, kansio Ub:1

Helsingin Valkonauhan kuva-arkisto

Kirjoittaja on rovasti ja Valkonauhaliiton eläkkeelle jäänyt pääsihteeri, joka harrastukseksi tutkii Valkonauha-historiaa.

Valkonauhatyön arkistojen kertomaa

Marja Kariluoto arkistoja tutkimassa

Valkonauhatyö on tullut Suomeen jo vuonna 1896. Silloin perustettiin Turkuun ensimmäinen Valkonauha-yhdistys. Aluksi Turkuun perustetun Valkonauhayhdistyksen nimi oli *Ehdottomasti Raitis Kristillinen Naisyhdistys* eli E.R.K.N. Valkonauharuusukkeen nimi liitettiin yhdistyksen nimeen vuonna 1903. Suomen Valkonauhaliosta vuonna 2019 eronnut yhdistys on nykyisin itsenäinen Tu-

run Valkonauha ry, jonka erityistä osaamista on yhteiskunnalliseen muutokseen tähtäävä naistyö. Suomen Valkonauhaliitto, johon kuuluu tällä hetkellä kahdeksan paikallisyhdistystä, on perustettu vuonna 1905.

Turkulainen **Marja Kariluoto** on tutkinut Valkonauhan arkistoja Varsinais-Suomen Maakunta-arkistossa (nyk. Kansallisarkisto, Turun toimipaikka) ja tehnyt ihania löytöjä valkonauhatyöstä vuosikymmenten ajoilta.

Walkonauha-ruusuke

Valkonauhan jäsenmerkistä, valkoisesta nauharuusukkeesta, kertoo seuraava arkistosta löytynyt pieni kirjoitus. Marja Kariluoto on kirjoittanut sen muistiin arkistossa käydessään. Kirjoitus löytyy ”ensimmäisestä Valkonauhalehdestä” vuodelta 1904 ennen kuin virallinen liiton Valkonauha-lehti on alkanut ilmestyä. Ensimmäiset lehdet olivat käsin kirjoitettuja. Virallisesti Valkonauha-lehti on alkanut ilmestyä vuonna 1909.

VALKONAUHALEHTI
E.R.K.N.

N:o 1 Walkonauhan äänenkannattaja

Rakkaus on täydellisyyden side.

Helmikuun 3 p:nä 1904

”Walkonauha”

Tämä pieni merkki, joka yhteen solmi yhdistyksemme jäsenet toisiinsa. Se on pieni, mutta suuri on sen merkitys sille, joka sitä kantaa. Sen tähden olisi tarpeellista joskus pysähtyä sen eteen, ja ajatella miten voisin olla sovelias omistamaan ja moitteettomasti sen puhdasta merkitystä täyttämään.

Pöytäkirjanotteita hallituksen kokouksista ja jäsenkokouksista ”24.10.1929

päätettiin perustaa hankkia yökoti siisti, huokea turvallinen asunto kodittomille, työnhaussa oleville naisille- Kodin toimintalupa valtuutettiin hakemaan Turun ja Porin läänin Maaherran virastolta p.j. Hilja Aschan.”

”16.4.1941

6 § keskusteltiin yhdistyksen kummilapsesta sekä suunniteltiin perhehuoltotoimia, joka huolehtii sellaisista perheistä, joiden isä on alkoholisti.”

”Maarianpäivänä 1942 jäsenkokous

Neiti Esteri Kivekäs piti alkuhartauden, jossa hän puhui miten astian, joka on aiottu parhaaseen käyttöön, pitää ensin särkyä Savenvalajan kädessä. Valkonauhatyö on sitä ’Kaikkein vaikeinta työtä’ Jumala on kutsunut Valkonauhalaiset suureen työhön.”

”Tammik.12 pnä 1944

3 § Neiti Hilma Heikkilä kertoi käynneistään inkeriläisten leireillä. Virisi vilkas keskustelu siitä, mitä yhdistys ja sen jäsenet voisivat tehdä inkeriläisten hyväksi.”

Tunkelon säätio

LAURI TUNKELO

Tunkelon säätio on perustettu Viivi ja Eemil Tunkelon testamenttaamista varoista 1959 eli se on toiminut jo 65 vuoden ajan.

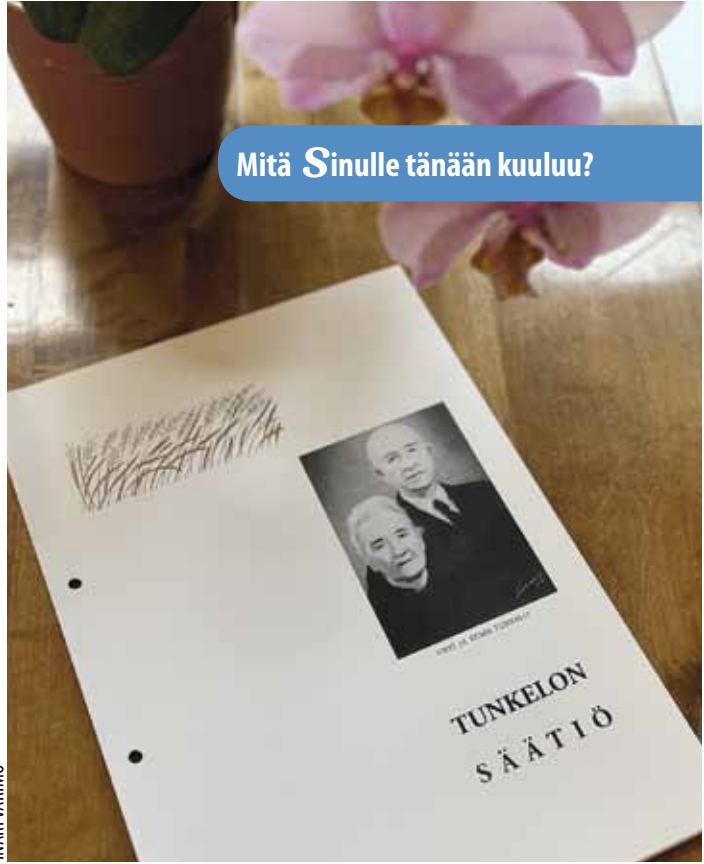
INARI VARIMO

Säätiöllä on kolme tehtävää. Nämä ovat avustaa:

- 1) **Kirkkopalvelut ry:tä** (aikaisemmin Suomen Kirkon Sisälähetysseura)
- 2) Längelmäen nuorten ammatillista opiskelua
- 3) kristillissosiaalista toimintaa (säännöissä esimerkkinä **Yhteisvastuukeräys**)

Näistä tehtävistä välittyi Viivin ja Eemilin elämän tärkeät kulmakivet: rakkaus kotiseutuun, kristillinen elämäntietoisuus ja usko sivistyksen voimaan. Sosiaalinen vastuuntunto oli herännyt Eemilissä jo nuorempana, vuonna 1906 hän kirjoitti Viiville: "...omatuntoni ei mua soimaa muusta kuin mistä se soimaa kaikkia: kansan valistamiseksi ei ole tehty tarpeeksi työtä, sen oikeutettuja vaatimuksia on liian kauan vastustettu."

Tunkelon säätio on kuluneen 65 vuoden aikana jakanut opintostipendejä yli 2 900 kpl. Suurimmillaan apurahoja jaettiin 2010-luvulla, vuosittain 80–90. Ny-

kyisin apurahoja jaetaan 50–60 kpl, väestön muutto kasvukeskuksiin näkyy tässä jaettavien apurahojen määrässä. Vuonna 1959 Längelmäen asukasluku oli yli 5 000, nykyisin alueella asuu alle 1 500 henkeä.

Kristillissosiaalisen toiminnan apurahoja on jaettu säännöllisesti vuodesta 2006 alkaen. Tällöin avustettava toiminta määriteltiin: "kristillisten järjestöjen sosiaalinen toiminta, joka kohdistuu lapsiin ja nuoriin". Teemaksi tuli vuoden 2006 Yhteisvastuukeräys, "Siivet ja juuret turvalliseen elämään". Hakemuksia on aina ollut merkittävästi enemmän kuin jaettavia varoja, niukkuutta joudutaan jakamaan kuitenkin näkyy olevan muutenkin kolmannen sektorin toiminnassa. Toisaalta on tärkeää, että aktiiviseen kansalaistoimintaan löytyy tekijöitä. Voidaankin todeta, että sellaisesta hyväntekeväisyystoiminnasta, joka vastaa Viivin ja Eemilin säätiolle asettamia päämääriä, ei ole ollut puutetta edes korkean elintason Suomessa.

Kirjoittaja on Tunkelon säätion asiamies.

Joulun sanoma

MATTI VAINIKAINEN

”Siihen aikaan antoi keisari Augustus käskyn, että koko valtakunnassa oli toimitettava verollepano. Tämä verollepano oli ensimmäinen ja tapahtui Quiriniuksen ollessa Syyrian käskynhaltijana” (Luuk. 2:1-2).

Juudealaiset olivat maksaneet vain temppeleveroa. Nyt he joutuivat maksamaan myös vieraalle vallalle. Isänmaallisille fariseuksille tämä oli vastenmielistä. Heidän mielestään miehitettykin oli vapaa niin kauan kuin valloittajalle ei tarvinnut maksaa veroa. Liittyykö tähän vanha ennustus Messiaasta? Patriarkka Jaakob ennusti, että kun valtikka otettaisiin pois Juudalta, silloin tulisi hän, jolla on todellinen valta (1. Moos. 49:10, näin **Martti Luther** ja suomalaiset raamatunkäännökset vuosina 1776 ja 1938).

Mistä Itämaan tietäjät päättelivät kuninkaan syntyneen Juudeaan (Matt. 2:1-2)? Tietäjät tunsivat vanhan ennustuksen tähdestä merkinä kuninkaan syntymisestä Juudeaan. Se oli pakkosiirtolaisuuden ajalta. Oliko ”Betlehemin tähti” Jupiterin ja Saturnuksen/Venuksen konjunktio vai muu ilmiö? Emme tiedä.

Jeesus syntyi Juudean kuninkaan, **Herodes Suuren** (n. 72–4 eKr.), aikana. Onko tässä ristiriita? Ajanlaskumme mukaan Jeesus olisi syntynyt Herodeksen kuoleman jälkeen. – Itäroomalainen munkki **Dionysi-**

us Exiqurs (475–544 jKr.) laati kristillisen ajanlaskun vuonna 525 jKr. Hän teki virheitä. Häneltä jäi huomioonottamatta vuosi nolla ja sadannet karkausvuodet. Virhe oli viisi vuotta tai enemmän.

Jeesus oli noin 30-vuotias aloittaessaan julkisen toimintansa. Hän julisti Jumalan valtakunnan läsnäoloa hänen itsensä ja opetuslasten kautta. Hän antoi syntejä anteeksi ja paransi sairaita. Usein hän kehotti olemaan pelkäämättä. Siinä oli ensimmäisen joulun sanoma. Jeesuksella oli seuraajia, mutta myös vastustajia.

Muuan lainopettaja halusi panna Jeesuksen koetukselle (Luuk. 10:25–37). Hän kysyi: ”Opettaja, mitä minun pitää tehdä, jotta saisin omakseni iankaikkisen elämän?” Jeesus vastasi: ”Mitä laissa sanotaan? Mitä itse siitä luet?” Lainopettaja vastasi, että Jumalaa piti rakastaa yli kaiken ja lähimmäistä niin kuin itseä. Mies halusi vielä tietää, kuka oli hänen lähimmäisensä. Silloin Jeesus kertoi tapauksen, joka on saanut nimen ”Laupias Samarialainen”. – Eräs mies oli matkalla Jerusalemissa Jerikoon. Hän joutui rosvojen kä-

JOULUN SANOMA
...antoi keuhat Augustus hän
...ava verollepano. Tämä verollepano
...kirkonmaksuun sille Syyriän lä
...sai viljan maksanut vain tempelivero
...alle väkälä. Jänneäällä, elle jänne
...kään jänneäällä meikettyihin si va
...Linnun
...Mid
...21/

siin. Nämä ottivat häneltä vaatteet, hakkasivat hänet henkiveeriin ja jättivät tielle makamaan. Pappi ja leeviläinen palasivat nähtävästi työvuorostaan tempelistä kotiinsa Jerikoon.

He näkivät verisen miehen mutta menivät kylmästi ohi. Paikalle saapui sitten samarialainen mies. Hänen kävi sääliksi kuolemallaan ollutta miestä. Hän antoi ensiavun, vei sitten tienvarressa olleeseen majataloon. Hän jatkoi siellä hoitoa. Aamulla hän jatkoi matkaansa, mutta maksoi majatalolle kahden viikon ajasta miehen täysihoidosta. Hän lupasi maksaa lisää palattuaan, jos tarvittaisiin. Jeesus kehotti lainopettajaa toimimaan samoin.

Kaikkina aikoina on ollut niitä, jotka kulkevat ohi, mutta myös niitä, jotka pysähtyvät auttamaan. Luin Alavuden pappilan tyttärestä, **Ottilia Stenbäckistä*** (1848–1939). Häntä kutsuttiin lempinimellä ”Tiila-täti”. Hän koulutettiin Jyväskylässä opettajaksi ja muutti Helsinkiin. Työnsä ohessa hän omistautui niin sanottujen ”huonojen naisten” auttamiseen. Hän ei kulkenut ohi.

Kerron oman muistelmani Helsingistä opiskelua ajoilta, yli 60 vuoden takaa. Meitä oli pieni joukko opiskelijoita mukana keskiviikkoilun ompeluseuroissa rauhan-yhdistyksellä. Sisään astui ehkä yli viisikymppinen nainen. Hän näytti elämän murjomalta. Hän tuli luoksemme.

*ks. s. 8, Tyttökodin ensimmäisiä johtajattaria.

Hän kertoi olleensa kotoisin Keski-Pohjanmaalta. Hän oli pikkutyttöä kohdannut kylän raitilla vanhan uskovaisen tädin. Tämä oli kysynyt: ”Lapsi, onko sinulla Jumalan rauha?” Tyttö oli sitten käynyt seuroissa, tosin vanhemmiltaan salaa. Varsin nuorena hän muutti Helsinkiin työn perässä. Elämästä siellä hän ei kertonut. Emmekä kysyneet. Tuona iltana hän etsi armollista Jumalaa. Hän kysyi: ”Kuu luuko minulle Jumalan armo?” Vakuutimme sen kuuluvan. Vielä erikseen hän kysyi minulta: ”Oletko ihan varma?” Sanoin olevani. Silloin hän sanoi haluavansa uskoa. Julistimme hänelle kaikki synnit anteeksi annetuiksi Jeesuksen nimesä. Hän uskoi ja tuli uudelleen seuroihin jo seuraavana sunnuntaina. Hän oli saanut rauhan eikä tarvinnut pelätä.

Joulun sanoma ”älkää pelätkö” liittyy pääsiäiseen: Jumala antoi Kristuksen kuolla meidän rikkomustemme tähden ja herätti hänet kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden (Room. 4:25).

Hyvä tämän lehden lukija! Toivotan sinulle siunattua joulun aikaa. Rohkaskoon sinua joulun sanoma kotielämässäsi, työssäsi ja vapaaehtoistoiminnassa.

Kirjoittaja on 90-vuotias rovasti, joka on eläköitynyt Lumijoen kirkkoherran virasta.

Nuoret ja naiset saavat tietotekniikan ja teknologian opetusta, jotta heillä olisi paremmat mahdollisuudet työllistyä.

Hyvin köyhillä alueilla asuvat tytöt saavat tukea oppimistaitoihinsa, jotta he löytävät vahvuusalueensa ja voivat kehittää niitä.

Terveiset Guatemalasta

DORA JUDITH COLOMA DE BARRIENTOS

Rakkaat valkonauhalaiset Suomessa, kaikkialla maailmassa ja kaikki tämän Valkonauha-lehden lukijat siellä Suomessa! Terveisemme täältä Guatemalasta, Keski-Amerikan sydäimestä! Olkoon Pelastajamme Jeesuksen Kristuksen rauha sydämessänne koko joulun ajan!

Jo 27 vuotta Valkonauhan sisaret Guatemalassa ovat olleet valon majakkana pimeässä edistäen elämäntapaa, johon eivät kuulu huumeet ja väkivalta. Haluamme heijastaa Kristuksen rakkautta ja ohjata nuoria pois huumeiden ja organisoidun rikollisuuden maailmasta.

Vuonna 2024 otimme vastaan uuden haasteen ja haluamme laajentaa ohjelmaamme Cobaniin. Se on alue, jolla on valtavansti huumekauppaa ja se on eräs kansainvälisen huumekaupan reiteistä. Perheistä peräti 75 % kärsii suorista seurauksista, joita laaja

huumeiden käyttö ja sen yhteydessä tapahtuva väkivalta tuovat. Alue on muutenkin erittäin haavoittuva. Sosiaalinen kriisi repii perheenjäseniä erilleen ja nuorten usko tulevaisuuteen on katoamassa.

Erilaiset ohjelmamme ovat toimineet suojana tuhansille perheille tuoden huolenpitoa ja rakkautta yli 2 500 ihmiselle joka vuosi. Tarjoamme psykologista, emotionaalista ja hengellistä tukea. Uskomme vakaasti, että yhtenäinen perhe on ensiarvoisen tärkeä suoja väkivaltaa ja huumeita vastaan. Tämä vakaa usko on ollut aina työmme innoittaja, ja olemme koko ajan halunneet laajentaa toimintaamme.

Vuonna 2025 otamme merkittävän askeleen eteenpäin avaamalla keskuksen lapsille, jotka ovat 4–6-vuotiaita (*A Nutrition and Early Stimulation Centre*). Keskus sijaitsee sellaisella alueella, jolla on äärimmäistä köyhyyttä ja aliravitsemusta ja joka on yksi

Cobanin köyhien perheiden lapsille järjestettiin erilaisia aktiviteetteja ja kerrottiin evankeliumista.

Ryhmä naisia saa koulutusta kankaiden työstämisestä: he työskentelevät yhdessä, myyvät vaatteet ja saavat tästä tuloja perheelleen.

korkean riskin alueita huumeiden käytön ja väkivallan suhteen. Keskuksesta tulee turvasatama, jossa yli 30 lasta saa ravintoa ja huolenpitoa. Näiden lasten kanssa meillä on paljon aktiivisia ja innostusta sekä iloa herättäviä toimintoja. Opetamme lapsille erilaisia taitoja, ja suojelemme heitä emotionaalisesti siinä ympäristössä, jossa käytetään yleisesti huumeita. Lasten vanhemmille järjestetään työpajoja, joissa on erilaisia terveys- ja koulutusohjelmia. Haluamme näin jo ennalta ehkäistä väkivaltaa ja huumeiden käyttöä perheissä.

Josefina, yksi asiakkaistamme, kertoo näin Debora-säätiömme ohjelmista: ”Mieheni oli vajonnut erittäin syväälle huumeiden käytössä. Se oli tuhoamassa perheemme. Mutta kun osallistuimme Debora-säätiön ohjelmaan, meidän elämämme muuttui. Mieheni aloitti hoitojakson ja nyt yhdeksän kuukauden jälkeen hän on toipunut ja on raitis. Olemme hyvin kiitollisia avusta, jonka saimme. Nyt

me voimme unelmoida ja suunnitella yhteistä tulevaisuutta yhdessä. Olemme vapaita huumeista.”

Erityisesti toivomme teidän siellä Suomessa muistavan rukouksin perheitä Cobanissa. Haluamme tarjota heille tulevaisuuden ja toivon epätoivon sijaan. Toivomme, että voimme Jumalan johdatuksessa rakentaa edelleen perheille hyvän tulevaisuuden vapaina väkivallasta ja huumeista. Me Guatemalan Valkonauhan jäsenet haluamme pysyä uskollisina työssämme ja voimaannuttaa perheitä niin, että heillä on valoisa tulevaisuus.

Kirjoittaja on lääketieteen tohtori ja kirurgi, maisteri pääalanaan ehkäisevä päihde-työ sekä yksi Debora-säätiön perustajajäsenistä.

Artikkelin on suomentanut Anna-Mari Laine.

Palstalla lukijat esittelevät merkitykselliseksi kokemiaan teoksia.

Kuka minä olen

Kuka minä olen, miten muisti meitä määrittää -kirja pohtii minuutta, mutta muistellen sitäkin. Oman minuuden etsiminen on trendi. Tämä trendi lienee hyvin ikiaikainen. Kun elämme minäkeskeisessä ja yksilökeskeisessä kulttuurissa, niin yksilön omat valinnat korostuvat. Kulttuuri korostaa sitä, että ihminen voi itse valita kuka hän on tai minkälainen hän on. Läpi elämän eri ikäinen ihminen voi pohtia, kuka minä oikeastaan olen. Pohdintaa eivät tee ainoastaan nuoret ihmiset, vaan sitä käyvät kaikenikäiset. Nykymaailmaa katsellessa näyttää siltä, että ihmiset ovat vähän hukassa minuutensa kanssa monessa iässä.

Nykyajalle on ominaista myös se ajattelu, että *sä voit olla mitä vain, sä voit tehdä itse oman elämäsi*. Nykyajalle on tyypillistä, että erillisyyden ja yksilöllisyyden vaatimus korostuu ja eletään jonkinlaisia omaan itseän keskittynyttä psykologista kulttuuria, joissa esimerkiksi tunteista puhutaan jatkuvasti ja ihmiset keskittyvät omiin tunteisiinsa koko ajan enemmän. Voi kuitenkin olla jonkinlainen ansa, jos

Marja Saarenheimo
KUKA MINÄ OLEN
– MITEN MUISTI MEITÄ MÄÄRITTÄÄ
Vastapaino, 2024.

koko elämänsä pohtii sitä, että mikä se aito minä on. Mahdollisuuksia minän rakentamiseen on niin rajattomasti esimerkiksi sosiaalisen median vaikutuksesta.

Muistoja voi käyttää apuna siinä, kuinka voi löytää minuuden. Näitä sanotaan tietoisiksi muistoiksi. Kun esimerkiksi ajattelemme tilanteita ja tapahtumia, joita me elämätämme muistamme, niin ajatellaan, että nämä ovat niitä meitä määrittäviä muistoja. Niiden lisäksi on kuitenkin myös tiedostamattomia asioi-

ta. Ne ovat meihin sisäänrakennettuja asioita, esimerkiksi tapoja ja tottumuksia, ruumiillisia kokemuksia. Niitä meillä on kaukaa lapsuudesta ja nuoruudesta asti mukana kehossa ja tiedostamattomana mielessämme. Muistot ovat kuin pieniä saarekkeita unohduksen meressä: suurin osa niistä painuu unohduksiin, sillä vain emotionaalisesti merkittävimmät muistetaan paremmin.

Joskus jossain haastattelussa olen kuullut jonkun kirjoittajan toteavan, kuinka tervettä on tonkia menneisyyttä. Mutta minä kyllä ajattelen, että välillä voisi nimenomaan kääntää katseensa pois minuudesta. Se voisi olla ihan tervettä ja psyykkisen terveyden kannalta hyväkin asia.

Lopuksi haluan kirjasta todeta psykiatrisena sairaanhoitajana, että harvoin saa lukea näin ymmärrettävää psykologiaan ja psykoanalyysiin liittyvää suomenkielistä kirjaa. Kirjan teksti on soljuvaa ja myös lähdeviitteet ovat kattavasti kirjattuina. Suosittelen sukeltamaan ihmismuistin ihmeelliseen maailmaan!

HANNELE TÖYRY

Glow Festival 24.8.2024 Nokia Arena / Tampere

HANNELE TÖYRY

– loistoa ja hehkua

Me entiset riparilaiset ja seurakuntanuoret kokoontuimme Tampereen Nokia Areenalle 24.8.2024. Kutsun oli kuulunut yhdeksän tuhatta kuulijaa; kanssasisarta ja -veljeä. Jotain uutta oli luvassa, mutta yhtäaikaaisesti niin tuttua ja turvallista. Odotusarvomme oli ennakkomarkkinoinnin lupamana suomigospelin historiallinen katselmus.

Huomasin olevani hyvin ammattitaitoisesti koostetussa speaktaakkelissa sisällä, Glowfestivaalilla! Esiintyjäkattaus, äänentoisto ja visuaalisuus kaikkienensa sekä tekniikka oli aivan 2020-luvun priimaa. Ensimmäisen kerran tässä formaatissa toteutettu tapahtuma oli paljon enemmän kuin oli luvattu.

Kukin meistä läsnäolleet saattoi palata teinivuosien seurakuntanuorten tapaamiin; viikonloppuihin leirikes-

kuksissa, niiden raamattutunteihin, pihapeleihin ja iltanuotiolle. Aina löytyi porukoitamme hän, joka oli jo oppinut kolme tai neljä kitarasointua, joilla saattoi säestää ja rytmittää suuren määrän nuorten hengellisistä lauluista.

Suomalaisen gospelmusiikin tarina on lähtenyt pienestä alusta, mutta se on kasvanut omaksi merkittäväksi kulttuurikseen. Sellaisten **Jaako Löytyn** ja **Pekka Simojoen** kaltaisten pioneerimusiikoiden ja lauluntekijöiden tekstien ja melodioiden edistämänä. Kumpaisenkin lapsuuden vuosiin sisältyy vuodet Afrikassa, Namibiassa.

Joku on joskus todennut: ”Mitä olisikaan kristillisten arvojen ympärillä sykkivä kulttuuri ilman musiikkia?” Musiikki on se, mikä yhdistää ja luo identiteettiä. Ihmisten tarve yhteisöllisyyteen ei ole kadonnut!

*Kiitos Jaska ja Pekka!
Kiitos myös Jukka Leppilampi,
Outi&Lee, Petri Laaksonen,
Tomas Höglund ja Jeba
Lambert&Sounds of Mercy
-kuoro! Kiitos Immanuel,
Ida Elina, Jippu, PETRA
(USA), ProFide ja EXIT! –
Muutama upea muusikko
mainitakseni.*

Hannele Töyry on kuopiolainen valkonauhasisar, joka oli festivaaleilla edustamassa Valkonauha-lehteä ja joka on kuvassa keskellä, vasemmalla Petri Laaksonen ja oikealla Jaako Löytty.

Syksyn taikaa, on meillä aikaa

Tule jo joulu, odotus on ilo. Kaiken pyhitän, ja varmasti riitän.

Kaunis miete joulun. Sydän täynnä toivoa, ja rakkautta aitoa. On meillä Paljon mistä kiittää. Joulun tunnelma, ikuinen suudelma. Rakkauden voima. Sinua odotan, toiveeni pyhitän, rakkautta arvostan.

Kynttilän loiste. Kuusen tuoksu. Lahjojen arvoitus. Tunnelma aito ja oikea. Lasten laulu, kirkon kellot, sydämessä aidot sävelet.

Sydämessä aito tunnelma. Sydämessä toivo oikea. Sydän on aarre. Puhtaan valkoinen, joulun enkeli kultasiipi. Soi hymni oikea. Toivon väri valkea.

Olet viisas. Olet rohkea. Olet arvokas sellaisena kuin Luoja sinut on luonut. Pidä rakkaimmat lähelläsi.

Vaikeinakin hetkinä olen luonasi. Pienikin kuiskaus, ja sen kuulen. On rakkautta silmissä rakastavissa.

Valkeaa lunta. Lumihiutaleiden tanssi hangella. Pienten töppösten jäljet, vie sinut perille joulun sydämeen.

Yön valo, aamun kajo, päivän pirteys, illan haikeus. Koko päivä on aarre.

Valkeaa unta, kuin talven lunta. Lumihiutaleet pilvistä. voi miten kaunista. Kiitämme rakkaimmista.

Rakkauden voima. Ikuinen voima. Sydämessä toivo. Yhdessä vahvempi. Voittamaton.

Luota itseesi. Luota elämän kantavaan voimaan. Virta vie perille. Olet rakkainta hänelle.

Olen kuullut aarteesta, onko se taivaasta. Kiitän tästä lahjasta. – Rakkaudesta.

Kiitos kaikesta. Kiitos sydäimestä. Olet rakas.

Hyvää joulua. Onnen kultajyviä. Elämä voittaa. Arkienkeli, aito ja oikea. Joulun enkeli taivaan teki sinuun kodin.

Unohtumaton päivä.

PIRJO SIPIÄ

Teksti KIRSI PAASIRANTA

Pääsihteerin joulutervehdys

Lämmin tervehdys jouluun valmistautuvalta Liisankadulta kaikille jäsenillemme, asiakkaillemme, lukijoillemme ja tukijoillemme! Olette olleet mielessäni koko vuoden – ja olen tehnyt koko vuoden töitä nimenomaan teitä varten!

Vuoden loppuessa mieli kääntyy menneisiin kuukausiin ja tapahtumiin. Liisankadulla saimme alkuvuoden jännittää kahhta asiaa: kuinka yhtiössä käynnissä ollut sähköremontti valmistuu ja milloin tulevat STEA:n avustuspäätökset. Sähköremontista selvisimme ja avustuspäätöksetkin tulivat aikanaan. Alkuvuoden jännityksien jälkeen vuosi onkin tuntunut ihanan tavalliselta ja jollain tavalla jopa leppoisaalta. Toiminnan taustalla pyörivät hallinnolliset ja taloudelliset asiat ovat rullanneet, asiakastyömme on toteutunut laadukkaasti ja suunnitellusti ja jäsenistömme on aktivoitunut upeasti omien yhdistystensä toiminnassa koronavuosien häntien jäätyä vihdoon taakse.

Valkonauhaliiton oman toiminnan kulkiessa mukavasti on vuoteen luonut synkät varjonsa järjestörahoitusleikkaukset ja muut yhteiskunnassa tapahtuneet taloudelliset mullistukset. Tämä on näkynyt valkonauhatyössä ainakin kolmella tavalla: asiakastyössä näkyy kurjistuvina aikoina entistä enemmän ihmisten hätä ja huoli omasta ja läheisten tilanteesta, järjestösektorin aika ja energia on mennyt talousleikkausten ratkaisemisyrittäksi, ja pääsihteerini on välillä joutunut valvomaan työasioiden vuoksi. Leikkausten ensimmäinen aalto ei todennäköisesti pyyhkäissyt valkonauhatoiminnan ylitse, mutta uusia leikkauksia on tulevana vuosina odotettavissa, ja ne kohdistuvat myös mei-

dän liittoomme. Saimme lisää aikaa, mutta se ei saa tuudittaa meitä turvallisuuden tunteeseen vaan sen aikana meillä on mahdollisuus vastata muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin.

Vaikuttamistyössä olemme tehneet muiden päihde- ja riippuvuusjärjestöjen kanssa kaikkemme, että yhä vahvempia alkoholi- ja riippuvuusongelmia ei tuotaisi kauppoihin myytäväksi eikä niitä saisi ostaa kotiinkuljetuksella. Olemme myös olleet yhteisessä rintamassa kertomassa siitä, miten vakava asia uudet nikotiinituotteet ja niiden haitat varsinkin nuorten elämässä ovat. Hiukan epätoivoiselta tuntuu se, kuinka alkoholipolitiikassa kaikki taistelu tuntuu olevan turhaa ja kaikki asiantuntijapuheet näyttävät kaikuvaan kuuroille korville. Mutta me yritämme – ja olemme yrittäneet koko vuoden, jotta riippuvuuksista vapaa elämä olisi saavutettavissa oleva vaihtoehto yhä useammassa perheessä.

Suuntaan katseeni tulevaan vuoteen optimistisesti, mutta varovaisesti. Uskon vakaasti siihen, että Valkonauhaliiton työ on edelleen arvokasta ja ajankohtaista – kuten se on ollut jo 120 vuoden ajan. Työllämme on merkitystä ja sen tuloksena ihmisten elämässä tapahtuu muutoksia parempaan suuntaan. Samaan aikaan ajattelen niin, että meidän on itse tehtävä hallittuja muutoksia eikä odotettava niiden tapahtumista jonkun toisen sanelemana.

Toivotan tämän lehden myötä kaikille rauhallista ja hyväntahtoista joulua ja toiveikasta uutta vuotta 2025!

INARI VARIMO
*Kirjoittaja on Suomen
Valkonauhaliiton pääsihteerini.*

SYYSKOKOUSTERVEISET

Syyskokous sujui hyvässä yhteishengessä. Kuvassa vasemmalla syyskokouksen puheenjohtaja Irja Eskelinen ja seisomassa liiton puheenjohtajisto Tarja Vilmi (vas.), Marjut Ropo-Lyytikäinen ja Kaija Kähkönen.

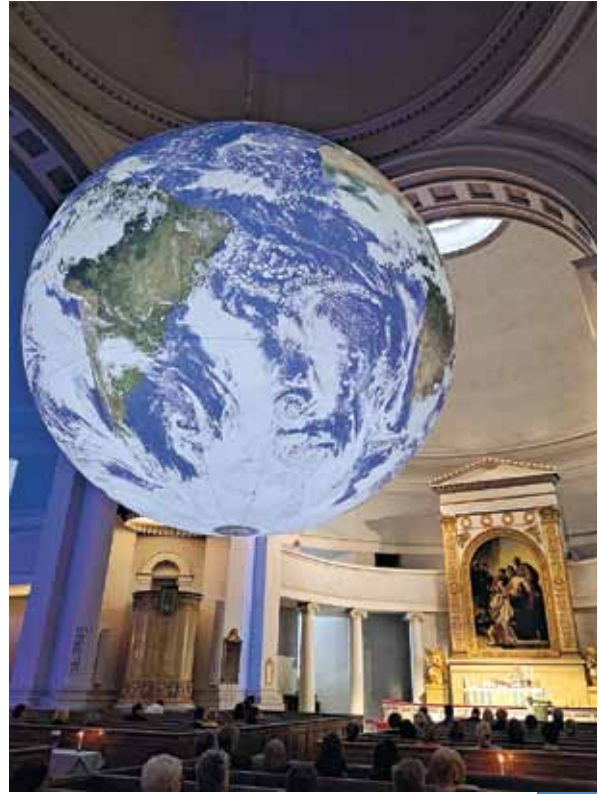
Suomen Valkonauhaliiton syysneuvottelupäivät ja syyskokous järjestettiin tuttuun tapaan lokakuussa. Ajankohtana oli 5.–6.10.2024. Tällä kerralla viikonlopun kulku oli kuitenkin siinä mielessä totutusta poikkeava, että syyspäivät järjestettiin liiton Kotipesässä Liisankadulla hieman totuttua aiemmin. Ratkaisu osoittautui hyväksi, sillä sää suosi, kellään ei ollut syyslomakiireitä ja liiton omat tilat palvelivat valkonauhisaria mainiosti.

Syyspäivien koulutuksesta vastasi STEP-Opintokeskuksen kouluttaja, vuoden opettajaksikin valittu TM **Jari Visto**. Visto puhui innostavasti ja innostuneesti kestävästä kehityksestä ja kestävästä tulevaisuudesta järjestötyön näkökulmasta.

Kaiken kaikkiaan syyspäivät onnistuivat hyvin ja niiden jälkeen on uutta intoa jatkaa valkonauhatyötä.

Syyskokous järjestettiin ensimmäisen kerran Liisankadun Kotipesässä – ja sujui mainiosti.

Syyspäivien aikana halukkaat kokoontuivat messuun Helsingin tuomiokirkkoon britti-taiteilija Luke Jerramin GAIA-maapallon alle.

Syyskokouksen päätöksiä

- Valkonauhaliiton talousarvio ja toimintasuunnitelma vuodelle 2025 hyväksyttiin.
- Valkonauhaliiton jäsenmaksujen suuruus ja Valkonauha-lehden tilaushinnat päätettiin pitää samana kuin edellisenä vuonna.
- Valkonauhaliiton tilintarkastajana jatkaa KHT **Yrjö Haukatsalo** tilintarkastusyhteisö AuditPlan Oy:stä.

LIITTOHALLITUS VUONNA 2025

Puheenjohtajisto

Puheenjohtaja **Marjut Ropo-Lyytikäinen**, Lappeenranta (2024–2025)

Varapuheenjohtaja **Kaija Kähkönen**, Kuopio (2024–2025)

Varapuheenjohtaja **Tarja Vilmi**, Oulu (2025–2026)

Varsinainen jäsen

Merja Korkalainen, Kuopio (2025–2026)

Sissi Nevalainen, Mikkeli (2025–2026)

Pia Soidinmäki, Tampere (2025–2026)

Anneli Klemetti, Helsinki (2024–2025)

Leena Kontula, Helsinki (2024–2025)

Johanna Ahtila, Hämeenlinna (2024–2025)

Henkilökohtainen varajäsen

Paula Valtamo, Sääksmäki (2025–2026)

Tuula Kolari, Helsinki (2025–2026)

Pirjo Alatalo, Lappeenranta (2025–2026)

Outi Mustonen, Oulu (2024–2025)

Tiina Palmu, Helsinki (2024–2025)

Merja Aaltonen, Hämeenlinna (2025)

Uudet hallituksen jäsenet esittäytyvät Valkonauhassa 1/2025.

Oulun Valkonauhasisarten syyskauden toimintaa

Aloitimme syyskauden toiminnan **Tarja Vilmin** kesämökillä Kiimingin Nurmijärven rannalla. Saimme nauttia aurinkoisesta elokuun päivästä, talon herkuista ja suunnitella syksyn toimintaa ajatuksella: tietoa, hyviä tekoja ja virkistystä.

Keväällä jouduimme etsimään syyskautta varten uuden kokoontumispaikan yhteisötalo Aleksinkulman remontin vuoksi. Onnistuimme saamaan paikan Lintulammen asukasyhdistyksen tiloista ja olemme tänä syksynä kokoontuneet siellä.

Syyskuussa sisarillan ohjelmassa oli ensiavun kertausta **Irmeli Kaipaisen** opastuksella ja uuteen kokoontumispaikkaamme tutustumista. Syyskuun muistiviikolla osallistuimme Oulun Seudun Muistiyhdistyksen järjestämään ”Eläköön elämä” -konserttiin, jonka solistina oli **Petri Laaksonen**.

Lokakuussa olimme tärkeän asian äärellä. **Riikka Heikkinen** Oulun Seudun Muistiyhdistyksestä kertoi meille edunvalvonnasta. Osallistuimme myös Asunnottomien yöhön, jota vietetään vuosittain 17. lokakuuta YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vas-

taisena päivänä. Suomessa oli viime vuonna 3 400 yksinlävää asunnotonta. Oulussa heitä tilastoitiin 143 henkilöä. Asunnottomien yönä veimme päihdekuntoitujen yksikköön seitsemän kahvipakettia, teetä ja keksipaketteja. Osallistuimme lisäksi Rotuaari-aukiolla

Oulun valkonauhasisaret Asunnottomien yössä. Kuvassa Aino Kyllikki Hirvonen (vas.), Merja Ylitie, Margit Heikkinen ja Tarja Vilmi.

olleeseen tapahtumaan, jonka eri järjestöt olivat järjestäneet. Tapahtumassa päällämme oli uudet Valkonauha-huomioliivit. Ne herättivät ihmisissä kiinnostusta ja kyselyjä Valkonauhasta. Meillä oli oivallinen tilaisuus kertoa yhdistyksestämme ja Oulussa ensi vuonna jo 119 vuotta tehdystä valkonauhatyöstä.

Marraskuulle olemme suunnitelleet jouluaskartelua. Järjestämme lisäksi marraskuun joulukuun aikana kolmessa vanhusten palvelukodissa musiikkituokiot. Joulukuussa hankimme jo perinteises-

ti kymmenelle vähävaraiselle lapsiperheelle noin 100 euron lahjakassit, jotka sisältävät joulukerkuja ja ruokatavaraa. Viittä vanhusta muistamme pienemmällä pakeilla. Lahjat toimitetaan saajille seurakunnan diakoniatyön kautta. Tämän toiminnan mahdollistaa STEA:lta saamamme avustus.

Vuoden päätämme valkonauhasarten yhteiseen pikujouluun.

Yhdessä toimiminen ja osallistuminen antaa elämään sisältöä ja tarkoitusta. Vuosikymmenten yhteis-

työ on lujittanut jäsentemme ystävyyttä ja luottamusta, voimme jakaa yhdessä ilomme ja surumme. Toivomme joukkoomme myös uusia jäseniä ja otamme heidät ilolla vastaan. Tähän uusien ihmisten tavoittamisen haasteeseen meidän onkin tehtävä nyt työtä.

Toivotamme kaikille Valkonauha-yhdistyksille hyvää joulua ja toimintarikasta vuotta 2025!

IRMELI KAIPAINEN

Oulun Valkonauha ry

Suomen Valkonauhaliitto julistaa haettavaksi

Pirjo Kivelä-Ristevirran muistorahaston apurahat vuodelle 2025

Rahastosta jaetaan vuonna 2025 apurahoja, jotka kohdistetaan ensisijaisesti humanistisilla aloilla opiskelevien opinnäytetöiden tekemiseen. Apurahoja jaetaan viidelle (5) humanististen alojen opiskelijalle. Yhden apurahan suuruus on viisisataa (500) euroa.

Apurahaa tulee hakea **helmikuun 2025 loppuun mennessä** hakemuksella, joka osoitetaan Suomen Valkonauhaliiton hallitukselle.

Lisätietoja hakemisesta saat verkkosivuiltamme tai pääsihteeri Inari Varimolta (inari.varimo@suomenvalkonauhaliitto.fi).

Suomen Valkonauhaliitto – Förbundet Vita Bandet i Finland ry

FACEBOOKISSA TAPAHTUU!

Helsingin Valkonauha ry on perustanut uudet Facebook-sivut.

Käy kurkistamassa ajankohtaiset tapahtumat ja uutiset!

Maanantaisin Anna Valta julkaisee sivuilla ihanaa *Maanantain ajatus* -nimistä palstaa. Palstalta saat lempeitä ajatuksia alkavaan viikkoon.

Muista myös Valkonauhaliiton Facebook-sivut. Niiltä löydät niin ikään ajankohtaisia asioita, vaikuttamistyötä ja lämpimiä ajatuksia mieleisi ja voimavarojesi tueksi.

Valkonauhaliiton 120-vuotisjuhlavuosi

Suomen Valkonauhaliitto on perustettu vuonna 1905. Liitto täyttää jo 120 vuotta alkavana vuonna 2025. Juhlistamme merkkipäivää koko vuoden ajan paikallisyhdistyksissä ympäri Suomea ja liiton keskuustoimistolla Helsingissä.

Olemme valtavan ylpeitä siitä valkonauhatyöstä, jota näiden 120 vuoden aikana on tehty jo monessa sukupolvessa! Tässä lehdessä siihen vuosikymmenten ajan tehtyyn työhön tehdään pientä kurkistusta. Juhlavuoden aikana teemme sosiaalisessa mediassa, liiton verkkosivuilla, uutiskirjeessämme ja muissa julkaisuissamme nostoja valkonauhatyöstä ja sen vaikuttavuudesta vuosikymmenten saatossa. Ota siis valkonauhatyö seurantaan verkossa ja liity jäseneksi mukaan tekemään työtä toisten hyväksi!

Vuoden 2025 Valkonauha-lehdissä julkaistaan liiton ja paikallisyhdistysten työhön liittyviä muistoja, kertomuksia, pöytäkirjamerkintöjä, kuvia ja muuta materiaalia. Jos sinulla on hallussasi valkonauhamuistoja, lähetä niitä lehden toimitukseen, niin saamme arkistojen aarteet kaikkien nähtäville ja laajan katsauksen 120 vuoden ajan tehtyyn valkonauhatyöhön!

Haluatko mukaan tekemään hyvää?

OLETKO SINÄ meidän uusi jäsenemme, joka tekee omaa valkonauhahistoriaa? Valkonauhaliitto ja liiton paikallisyhdistykset kaipaavat uusia jäseniä, jotka jakavat valkonauhatyön arvot auttamisesta, hyvän tekemisestä ja toisten hyväksi toimimisesta. Tule mukaan tekemään arvokasta, pitkäjänteistä ja vaikuttavaa työtä!

PAIKALLISYHDISTYKSET toimivat omilla paikkakunnillaan (Helsinki, Hämeenlinna, Kuopio, Lappeenranta, Mikkeli, Oulu, Tampere) aktiivisesti alueensa järjestöverkostoissa ja järjestävät toimintaa ja tapahtumia jäsenilleen. Jäseneksi voit liittyä joko paikallisyhdistykseen tai suoraan liiton henkilöjäseneksi pienellä summalla. Esimerkiksi liiton henkilöjäsenyys maksaa vain 8 euroa vuodessa.

LIITTYMÄLLÄ JÄSENEKSI tuet valtakunnallista järjestötyötä ihmisten paremman hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja tulevaisuuden turvaamiseksi – ja olet osa tulevia valkonauha vuosikymmeniä!

Lue meistä lisää kotisivuiltamme tai sosiaalisen median kanavistamme ja tule käymään tapahtumissa ja toiminnassa! Voit olla yhteydessä myös pääsihteeri Inari Varimoon ja kysellä lisää valkonauhatyöstä.

PIXABAY

Tästä löydät vuoden 2025 tärkeitä valkonauhapäivämääriä. Merkitse ne jo nyt kalenteriisi! Seuraa myös ilmoitteluamme ensi vuoden lehdissä, Facebookissa ja verkkosivuillamme.

SAVE THE DATE

Vuosi 2025 on liiton 120-vuotisjuhlavuosi, joten pidetään valkonauhatyötä entistä näkyvämmiin esillä tulevan vuoden aikana!

Tammikuun 2025 loppuun mennessä paikallisyhdistysten vuoden 2024 STEA-avustusten tiedot ja vuoden 2024 vuosikertomustiedot liittoon.

26.4.2025 LIITON KEVÄTKOKOUS LIISANKADULLA.

14.-15.5.2025 PÄIHDEPÄIVÄT HELSINGISSÄ.

23.-25.5.2025 KIRKKOPÄIVÄT SEINÄJOELLA.

Toukokuun 2025 loppuun mennessä paikallisyhdistysten kunniamerkkianomukset liittoon.

21.-25.7.2025 MAAILMANLIITON KONGRESSI CHICAGOSSA, USA:SSA.

28.9.2025 Valkonauhan rukouspäivä (tämän voit ilmoittaa myös kotiseurakuntaasi jo nyt).

4.-5.10.2025 LIITON SYYSNEUVOTTELUPÄIVÄT JA SYYSKOKOUS.

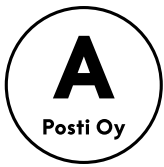
Joulukuussa 2025 joulukahvit ja joulujuhla Lisankadulla.

Liittohallitus kokoontuu vuoden 2025 aikana vähintään neljä kertaa: 11.1., 15.3., 30.8. ja 22.11. Jos haluat jonkin asian liittohallituksen käsittelyyn, toimita se viimeistään pari viikkoa ennen kokousta tiedoksi pääsihteerille.

Valkonauha-lehti ilmestyy vuonna 2025:
21.2. (aineisto 8.1. mennessä)
24.4. (aineisto 7.3. mennessä)
25.9. (aineisto 11.8. mennessä)
4.12. (aineisto 17.10. mennessä)

*Siunattua joulujuhlaa ja kaikkea hyvää uuteen vuoteen 2025!
Nähdään valkonauhatyön merkeissä myös tulevana vuonna!*

Posti Green

Eläviä sanoja

*Siunaa elämäni kulku
sen arjet ja pyhät
valot ja varjot,
jotta minussa olisi tila
ilon laskeutua
– tulla ja asettua
muistuttaa siitä,
mikä on tärkeää ja kantaa*

*ole kanssani matkalla,
suojusten saattele perille*

*siunaa elämäni kulku
sen arjet ja pyhät
valot ja varjot,
jotta minussa olisi
vähemmän pelkoa,
enemmän rohkeutta
vähemmän hätäilyä,
enemmän luottamusta
vähemmän ahdistusta,
enemmän armahdusta*

*ole kanssani matkalla
rohkaisten saattele perille*

*siunaa elämäni kulku
sen arjet ja pyhät
valot ja varjot,
jotta minussa asuisi luottamus,
esi-äitieni ja esi-isieni uskallus*

*ole,
saattele perille*

IRJA ASKOLA
Jos olet, ole nyt.
Kirjapaja 2006

INARI VARIMO

Valkonauha Suomessa: vastuuta sinusta ja minusta vuodesta 1896